

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФУНДАМЕНТАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

СЦЕНАРІЙ

«Чорнобиль в нашій пам'яті»

присвячено 35-ій роковині аварії на Чорнобильській АЕС

Одеса - 2021

Чорнобиль в нашій пам'яті

(сценарій заходу на платформі ZOOM)

Відео «Хроніка 1986 року»

Ведучий: 26 квітня в Україні - День чорнобильської трагедії.

Чорнобильська атомна електростанція, 26 квітня 1986 року — планове виключення реактора, що тривало 20 секунд, здавалося звичайною перевіркою електрообладнання. Проте через декілька секунд в результаті різкого стрибка напруги стався хімічний вибух, в результаті якого в атмосферу викинуто близько 520 небезпечних радіонуклідів. Вибух був настільки потужним, що забруднення розповсюдилося на значні ділянки території Радянського Союзу, які наразі входять до складу Білорусі, України та Росії. За офіційними повідомленнями, відразу після катастрофи загинула 31 людина, а 600 000 ліквідаторів, які брали участь у гасінні пожеж і розчищенні, отримали високі дози радіації.

Згідно з офіційними даними, радіоактивному опромінюванню піддалися майже 8 400 000 мешканців Білорусі, України та Росії, що перевищує чисельність населення Австрії.

Забруднено близько 155 000 кв.км території, що складає майже половину загальної площі території Італії. Сільськогосподарські угіддя площею майже 52 000 кв.км, а це більш ніж площа території Данії, забруднені цезієм-137 і стронцієм-90 з періодом напіврозпаду в 30 і 28 років, відповідно. Майже 404 000 людей були переселені, проте мільйони як і раніше живуть в умовах, коли залишкова дія, що зберігається, створює цілу низку небезпечних наслідків. 15 грудня 2000 року діяльність ЧАЕС як виробника електроенергії було припинено.

У вересні 2003 року на саміті СНД президент України Леонід Кучма запропонував країнам-учасникам Співдружності оголосити 26 квітня Міжнародним днем пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф. Рада глав держав СНД підтримала цю пропозицію.

Відео - вірш Костенко (читає автор)

Відео «Інтерв'ю + місто у перші дні після аварії»

(фото на фоні віршів, читають студенти)

Вірш М. Яновська «Чорнобильська трагедія»

Вірш А. Багряна «Малиновий дзвін»;

Вірш Л. Костенко «Атомний Вій...»;

Вірш Д. Павличко «На Чорнобиль журавлі летіли»;

Ведуча 1: уривки з поеми Б. Олійника «Сім»:

Віктору Кібенку

Миколі Вошуку

Василю Ігнатенку
Миколі Титенку
Володимиру Тищурі
Володимиру Правику

(Мов з козацького реєстру, Чи не правда?)...

І всі шестеро — пожежники.

Тільки сьомий, Володимир Шевченко - кінорежисер...

...Вклонись йому, світе! Можливо, своїми грудьми,
Коли уже ядерний шнур засичав під тобою,
Він ще раз тебе — після крупівського градобою —
Від смерті вберіг непоправною смертю семи.
Коли він таких колисає для людства синів —
Йому не було і не буде ввік недороду!
Вклоніться, великі народи, моєму народу:
Він навіть у пеклі душею до вас ясенів!

* * *

Те світло не зна ні кордонів, ані заборон.
Воно проникає під кітель, і шкіру, і попіл
І важко іде в почорнілий від горя Чорнобиль,
Як віск, прошиваючи у саркофазі бетон.

* * *

Встають і відходять в легенду
Пророки завітів нових.
І ризи у них із брезенту,
І каски, як німби, у них.

* * *

Кульгавих реакторів, ще не доношених вченим, —
Нездарних калік, що поквапно пішли в серіал,
Вони прогризають наскрізно бетон і метал
Ножем променевим і вирок підписують генам.

Читець: вірш В. Веремейчика «Зона молчания».

ВІДЕОКЛІП «Прип'ять до та після аварії»

Ведуча 2: вірш Л. Костенко «Чорнобиль – 2»:

Ліси хриплять застуджено, як бронхи.
У Зоні тиша. Тиша гробова.
Лиш мілітарним привидом епохи
«Чорнобиль-2» над лісом проплива.
Фантом, кістяк, антена дальніх стежень,

він прихопив ті сосни під пахви.
Там спить їжак. їжак узимку лежень.
І ніч іде з ліхтариком сови.
Там мох скубе косулька ще не вбита.
У пнях живуть древлянські ще боги.
Там все друкує ратички й копита
і вишиває хрестиком сніги.
Але, ліси розсунувши плечима,
фантом іде, куди його не ждуть.
І тільки села мертвими очима
його у далеч тоскно проведуть.
Йому не треба кленів і акацій,
ні голосів, ні мальви на тину.
Вже навіть ржавим залишком локацій
він може думати тільки про війну.
Не ясні зорі і не тихі води.
На всі ліси нікого і ніде.
А він стоїть. Він цар Антиприроди.
І на вітрах антенами гуде.

***

* * *

...Я живу, бо ще мені живеться.
Я живу, дав Бог мені снаги.
Із твого невидимого серця
кров калини капле у сніги.

Розповідь про чорнобильських собак «Чорнобильські мігранти» (читають студенти)

Ведуча 1: Відома українська поетеса Ліна Костенко неодноразово відвідувала Чорнобильську зону після аварії. Вашій увазі – один із її спогадів.

***

...була там позаторік на Великдень. Під церквою «Мерседеси», «Хонди», найдорожчі іномарки, а прихожани... ті старенькі вже й не доберуться туди.
Я стою, а переді мною потилиці – знаєте, такі специфічні, такі низькі шиї в складочках. І новий попик служить так бадьоренько.
Думаю: куди це я потрапила? Нічого не впізнаю. А ми ж уже двадцять років рятуємо там нашу українську Атлантиду.
У фільмі Ролана Сергієнка «Чорнобиль. Тризна» є такий епізод: люди йдуть навколо тієї церкви, і вогники, вогники усюди... Облич майже не видно, лиш вогники між долонь. У сценарії я писала про ювілей мертвого міста – було 800 років Чорнобилю. Вдумайтеся: ювілей, а місто мертве.
І ось зараз інший режисер, з яким я їздила, підійшов до мене, бо зрозумів, що мені може зробитися зле у тій церкві. Бо коли в церкві бачиш крутих і усвідомлюєш, що для

багатьох Чорнобиль – то бізнес, а ти знаєш, де яке залізо вкрадене, де які сосни спиляні, і де приймальні пункти металобрухту...

А потім хтось буде розказувати, що десь знайшли радіоактивно забруднений метал. Якось дивлюся – біля села будинки розібрані. Я питаю хлопців на КПП: де ж поділися ті два будинки? Відповідають: «а Ви хіба не знаєте, комусь на дачу пішли».

Відеокліп «Архівне і сучасне відео міста»

Ведучий: Чорнобиль – це трагічна сторінка в історії України і всього людства. Неможливо переоцінити подвиг людей, які ліквідували наслідки цієї трагедії. Ми у неоплатному боргу перед ними. Щоб ніколи більше не стикатися з подібними катастрофами, людство повинно, нарешті, замислитися, і навчитися берегти Життя на планеті.

Світла пам'ять всім, хто ціною власного здоров'я та життя захистив світ від катастрофи.

Це потрібно не мертвим – це потрібно живим. Щоб пам'ятали!